

OYALAR

Geleneksel Türk el sanatlarının renkli ve zengin örneklerinin belki en küçük, ama en anlamlısının "oya" olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Anadolu kadınının ve genç kızının duygu, düşünce ve hayal dünyasının bütün kıvrımlarını, (...) zekâsını, el ve göz zevkinin yuce noktalara ulaşmasını sadece oyalarda bulmaktayız. Yüzlerce yıllık bir geleneği ısrarla, inatla günümüzde de sürdüren genç kızlarımızın el emeği göz nuru dökerek ortaya çıkardığı oylar, estetik bir (...) sanat eseri olduğu kadar, aynı zamanda, yapıldıkları yörenin doğasını, iklimini, ürünlerini, bitkilerinin özelliklerini, o yörede kullanılan araç gereci ve hatta aile içinde veya dışındaki sosyal hayatı kanıtlayan eserlerdir. Aynı motifin farklı bölgelerde değişik adlarla tanınması, yöredeki egemen duyguyu, inancı ve düşünceyi de ortaya koyması bakımından ilginçtir. Söz gelimi, Artvin'de "subay sırması" adı verilen oyanın Konya'daki adı "yılan kemiği", Balıkesir'deki adı ise "tren yolu"dur.

Daha çok işleme tekniği, kullanılan araç-gereç ve malzemeler oya türlerinin belirlenmesinde ayrımcı bir rol oynarlar. Bunlar; iğne, tığ, firkete, mekik, boncuk oyları ile yün, koza, mum ve dokuma oylarıyla birlikte dikişli, kumaş ve iplik artığı oylar biçiminde ana gruplar içinde toplanırlar.

(...)

Genç kızın yakın çevresindeki çiçekler, hayvanlar, ev içi araçlar, organlarımız, gökyüzü yapılan oyalara ad olarak verilir. Gül, menekşe, papatya, karanfil, sümbül, çiğdem, küpe çiçeklerinin yanı sıra birçok sebze ve meyve, evcil hayvanlar bu renkli dünyanın zenginliklerini oluşturur. Bütün bunlar stilize ve sembolize edilerek ortaya çıkarılır.

Genel ağdan alınmıştır.

(Kısaltılmıştır.)

1. Aşağıdaki soruları metinden hareketle cevaplayınız.

- a) Anadolu kadınının duygu ve düşünce dünyasını oyalarda bulmamızın sebebi nedir?

Cünkü oylar sadece bir şekilden ibaret değildir, oyadaki her bir desenin kendine özgü ifade ettiği bir anlamı vardır.

- b) Kültürel mirasımızın gelecek nesillere aktarılmasında oyların katkısı nedir?

Oylar, yapıldığı toplumdan da izler taşıdığı için sonraki nesiller de bunları öğrenecek ve bu kültür aktarımı nesiller boyu devam edecektir.